

Kate Mosse: Krypta | Maailmankirjat

suom. Katariina Kaila, Otava, 2009 s. 685

Katariina Saarela

Kate Mossen romaani Krypta kietoutuu menneisyyteen ja nykyisyyteen hämärtäen aikakausien rajoja. Kirjassa seikkailevat kaksi nuorta naista. Heillä on reilu sata vuotta välisään, mutta silti jokin merkittävä yhteys. Sattuman – vai kenties kohtalon? – avulla Meredith tutustuu tarokkikortteihin, joista yhdellä, Oikeudella, on hänen kasvonsa. Meredith elää 2000-luvulla, kortit ovat peräisin noin keskiajalta. Mikä yhteys tällä kaikella on?

Menneisyys tekee meistä sen, mitä me olemme. Meredithin matkustaessa Ranskaan keräämään säveltäjä Debussyn elämänkertaan materiaalia hän kohtaa vihdoinkin juurensa. Pala palalta hänelle tehdyn ennustuksen ja Oikeuden kasvojen merkitykset alkavat selvitä.

Mutta mitä ovat äänet ja oudot näyt, joita hän kokee Etelä-Ranskassa? Onko hän tulossa hulluksi? Onko Meredithin äidin sairaus sittenkin periytyvää? Meredith törmää johonkin autollaan matkalla hotelliin. Mitä oikeasti tapahtui?

“Meredith meni takaisin autoon. Hän oli varma, että oli nähnyt jonkun. Hahmo oli tuijottanut pimeydestä suoraan häneen. Hän ei ollut kuvitellut sitä. Eihän? Hän vilkaisi peiliin, mutta näki vain oman kalpean kuvajaisensa. Ja sitten, jostakin varjoista, biologisen äitinsä epätoivoiset kasvot. Minä en ole tulossa hulluksi.”

Kate Mosse on englantilainen kirjailija, jolta on ennen Kryptaa julkaistu menestysromaanini Labyrintti. Hän on tunnettu TV-toimittaja ja kirjallisuusvaikuttaja. Hän on ollut perustamassa Orange-kirjapalkintoa, jonka tarkoitus on nostaa esiin kansainvälistä naisten kirjoittamaa kirjallisuutta. Henkilökohtaisesti Mosse haluaa luoda nykyajalle tyypillisestä romaanin naisesta poikkeavia naishenkilöitä. Henkilöitä, joilla ei ole pelkästään tavoitteena löytää mies ja mennä naimisiin.

Kirjan toinen päähenkilö Léonie Vernier muuttaa veljensä kanssa Etelä-Ranskaan syyskuussa 1891. Domaine de la Cade –kartano on lumoava, mutta se on vain julkisivua. Kartanon toisella puolella on upean puutarhan sijasta hoitamaton, surkeutta huokuva alue. Huolettomasta maalaiselämästä uhkaa tulla painajainen, kun Léonie huomaa, ettei kaikki ole sitä, miltä näyttää.

Domaine de la Caden edesmenneen omistajan, Léonien enon, toimista liikkuu huhuja. Mistä kamalat onnettomuudet alkoivat? Herättikö Guy Lascombe paholaisen esiin? Paholainen toistuu kartanon ympäristön kalliossa, kivissä ja lammessa. Se liittyy Léonien ja hänen läheistensä elämään konkreettisemmin kuin he voisivat kuvitella. Peto ulottaa pitkät kynsänsä myös Oikeutta edustavan Meredithin maailmaan. Onko paha voitettavissa?

Kirjan miljöö sijoittuu pääosin Etelä-Ranskaan Carcassonnen alueelle, erityisesti Rennesles-Bainsissa sijaitsevaan kartanoon, Domaine de la Cadeen. Ympäristöä kuvataan hyvin

elävästi ja viehättävästi. Kerronta on sujuvaa ja erittäin kuvailevaa, informatiivista.

Romaanin maailmaan eläytyminen on helppoa. Kuitenkin aikakausien välillä taiteileva kerronta saattaa katkaista edellisten tapahtumien jännitteen. Onneksi hiljalleen avautuvan tarinan piirteet on koottavissa kirjan maailmojen yhteneväisyyksistä. Kyseinen ominaisuus tekeekin tarinasta kiinnostavan.

Kirjan tapahtumat aikakausineen elävät omina tarinoinaan. Niiden yhteydet alkavat avautua hiljalleen tarokkikorttien avulla. Miksi korttien Voima muistuttaa Léonieta? Ketkä Paholainen on kahlinnut korttiinsa? Mitä Meredithille tehty ennustus merkitsee?

“Meredith katsoi pöydällä olevia kymmentä korttia. Lauran sanat pyörivät hänen päänsään. Kyse on mahdollisuuksien tutkimisesta, alitajuisten motiivien ja halujen löytämisestä. Maagikko ja Paholainen, kummallakin jäänsiniset silmät, kahden oktaavin päästä toisistaan. Kaikki kahdeksikot, tunnistamisen ja saavutuksen numerot. Meredith ojensi kätensä ja tarttui ensin pöydän neljänteen korttiin ja sitten viimeiseen. Voima ja oikeus.”

Äärettömyys, kahdeksikko toimii tarinan motiivina. Kaksi elämänjaksoa yhdistyy muistojen ja edesmenneiden henkien kautta jatkaen tarinaansa. Jatkuvuus näkyy romaanissa myös silloin, kun selviää, että Meredith onkin Léonien tarinan kertoja. Yllättävä käänne muuttaa kirjan hengen aivan uudeksi, entistä mystisemmäksi. Millä tavalla Meredithin asema kertojana vaikuttaa tekstin tulkintaan? Tarina jää siis elämään mielessä erilaisina mahdollisuuksina, jolloin se antaa äärettömästi tulkintoja; “paeta voit, pakoon et pääse”.